

Täysistunto

Keskiviikko 12.10.2016 klo 14.03—20.03

6. Lakialoite laiksi järjestyslain 7 ja 16 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 42/2016 vp Rami Lehto ps ym.

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan.

Keskustelu

18.52 **Rami Lehto ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nykyinen vuonna 2003 voimaan tullut järjestyslaki kieltää vain häiritsevään kerjäämiseen puuttumisen. Aikaisemmissa kuntakohtaisissa järjestyssäännöissä kerjääminen pystyttiin kuitenkin kieltämään. On käsittämätöntä, ettei tähän ihmisiä häiritsevään sekä suomalaisen hyvinvointivaltioon täysin kuulumattomaan ilmiöön ole saatu muutosta aikaiseksi, vaikka kerjäämiseen on yritetty puuttua eduskunnassa aikaisemminkin ainakin kahdella lakialoitteella.

Kerjäläisten määrä Suomessa on lisääntynyt merkittävästi viime vuosien aikana, ja määrät tulevat todennäköisesti kasvamaan jatkossakin, mikä näkyy katukuvassa etenkin pääkaupunkiseudulla mutta myös muualla Suomessa. Kerjääminen on organisoitua toimintaa, ja siihen liittyy olennaisesti ihmiskauppaa, lasten hyväksikäyttöä, prostituutiota ja muita järjestäytyneen rikollisuuden piirteitä. Rikollisorganisaatiot lainaavat esimerkiksi Romanian romaneille korkeakorkoista matkarahaa, mikä pakottaa heidät Suomessa muun muassa kerjäläisiksi, katusoitajiksi ja jopa prostituoiduiksi. Sisäasiainministeriön mukaan tällä tavoin saadut rahat menevät suurelta osin järjestäytyneille rikollisjärjestöille.

Kerjäämisen salliminen Suomessa ei vähennä ulkomailta tulleiden kerjäläisten ongelmia, köyhyyttä ja syrjintää lähtömaissa, vaan se pikemminkin lisää niitä altistamalla tulijat monenlaiselle hyväksikäytölle. Kerjäläisistä suurin osa koostuu Bulgarian ja Romanian romanivähemmistöön kuuluvista henkilöistä. Romanian ja Bulgarian velvollisuus onkin itse huolehtia omista kansalaisistaan, ei suomalaisten. Kyseisten maiden kansalaisten oleskelu Suomessa jättää nämä ihmiset kaikkien maiden viranomaisjärjestelmien ulkopuolelle ja vapauttaa lähtömaiden kansalliset hallinnot vastuistaan. Tämän velvollisuuden hoitamista ei millään tavoin helpota se, että suljemme silmämme kerjäämiseksi naamioidulta järjestäytyneeltä rikollisuudelta.

Kerjäävät EU-siirtolaiset eivät kuulu suomalaiseen katukuvaan. Sillä on huomattavan kielteinen vaikutus kaupunkiemme turvallisuuteen ja viihtyisyyteen. Poliisin mukaan romanialaisia epäillään vuosittain useista tuhansista rikoksista, kuten varkauksista, pahoinpitelyistä ja seksuaalirikoksista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 99/2016 vp

On myös suuri vaara, että osa Suomeen viime kesän ja syksyn aikana saapuneista turvapaikanhakijoista jää maahamme laittomasti kielteisen turvapaikkapäätöksen saatuaan ja päätyy kerjäämään elantonsa pitimeksi.

Muualla Euroopassa suhtautuminen kerjäämiseen on muuttunut kielteisemmäksi ja lakeja on tiukennettu. Pohjoismaista Norjassa ja Tanskassa on tehty erilaisia kerjäystä koskevia rajoituksia. Ruotsin hallituksessa parhaillaan pohditaan kerjäämisen kieltämistä. Suomen kansalaiset suhtautuvat kerjäämiseen hyvin kielteisesti, mikä käy ilmi erilaisista kyselytutkimuksista.

Romanian ja Bulgarian romanien tulijamäärän kasvu maassamme on osaltaan merkki siitä, että kerjäläiset suuntaavat jatkossa Suomen kaltaisiin maihin, joissa kerjääminen on vielä laillista. Suomen tuleekin pikaisesti päivittää lainsäädäntöään tältä osin ja poistaa ylimääräiset vetovoimatekijät.

Arvoisa herra puhemies! Lakialoitteessa esitetään, että kerjääminen yleisellä paikalla itseään elättääkseen tulee kieltää järjestyslailla. Lisäksi kerjääminen yleisellä paikalla myös muiden, kuten lähtömaan rikollisjärjestöjen, elättämiseksi on kiellettävä. Järjestyslain 2 luvun 7 §:ään tulee lisätä uusi 4 momentti, joka kieltää yleisellä paikalla kerjäämisen.

Järjestyslain seuraamukset on säädetty 5 luvun 16 §:ssä järjestyserikkomuksena. Tähän pykälään tulisi lisätä uutena 12 kohta, joka mahdollistaisi sanktion yleisellä paikalla kerjäämisestä. Seuraamuksena kerjäämisestä voitaisiin tuomita lainkohdan mukaisesti sakko-rangaistus.

18.57 Reijo Hongisto ps: Arvoisa herra puhemies! Kerjääminen ja irtolaisuus olivat maassamme ilmiöitä vielä itsenäisyytemme alkutaipaleella. Niiden ilmiöiden poistaminen torpparikysymyksen ohella taisi olla uuden valtiomme tehtävälustalla keskeinen kärkihanke. Tällä uuden ajan ensimmäisellä vuosikymmenellä kerjäämisestä ja irtolaisuudesta on tullut jälleen uusi ilmiö. Aluksi se ilmeni vain suurimmissa kaupungeissamme, Helsingissä ja Turussa etunenässä, mutta nykyään "kerjäläiskomppaniat" toimivat koko maan alueella. Nykyajan kerjäläiset eivät liiku enää jalkapellillä ja nyytti kepinokassa, vaan he kiitävät uudenkarheilla tila-autoillaan kaupungista toiseen. Eivätkä kerjäläiset enää ole aliravittuja vaan näyttävät nykyään olevan usein jopa poikkeuksellisen hyvässä ravitsemustilassa.

Ilmiöön liittyy runsaasti pikkurikollisuutta. Uhrin ovat pääsääntöisesti ikäihmisiä, joilta kerjäämisen varjolla anastetaan omaisuutta jopa ryöstön tunnusmerkistön täyttävillä teko-tavoilla. Kerjäämisestä on tullut röyhkeää ja toisinaan jopa aggressiivista. Viimeisin esimerkki taitaa olla 11.10.2016 päivätty Ylen juttu. Luen tästä katkelman:

"Kajaanin kirkossa kävi ammattimaisesti toiminut kerjäläisjoukko — vaativat kolehtia, ruokaa ja bensaa.

Kajaanin seurakunta ei halua, että vastaava tilanne yllättäisi ketään. Kerjäläiset osuivat kirkkoherran mielestä kirkkokansaa arkaan kohtaan.

Kahdentoista kerjäläisen ammattimaisesti toiminut joukko hämmensi kirkkokansaa Kajaanissa sunnuntaina. EU-kansalaisen passia vilautelleet kerjäläiset tulivat sisälle kirkkoon jumalanpalvelukseen ja vaativat muun muassa kolehdin ohjaamista itselleen.

Kerjäläiset eivät tulleet Kajaanin evankelisluterilaiseen kirkkoon summanmutikassa, tuumaa kirkkoherra Marko Miettinen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 99/2016 vp

— Kirkossa kävi jo pari viikkoa aikaisemmin pariskunta, joka halusi apua. Silloin heitä autettiin, ja nyt kirkkoon tuli kerralla hyvin ammattimaisesti toiminut 12 hengen kerjäläisjoukko."

Arvoisa herra puhemies! Metsätaipaleilla pysäytellään ohi kulkevia ajoneuvoja ja tällä tavalla aiheutetaan myös vaaratilanteita. Jokainen tiellä tai tiellä olevassa ajoneuvossa oleva henkilö on tien käyttäjä ja minun käsitykseni mukaan varomattomalla toiminnallaan voi syyllistyä jopa liikenneturvallisuuden vaarantamiseen. Tällaiset äkkiä, lähestulkoon pakolla tapahtuvat ajoneuvojen pysäyttämiset ovat omiaan vaarantamaan kaikkien tielläliikkujien turvallisuutta.

Etelä-Euroopasta tulleiden kerjäläisten varjossa puuhastelee lähialueilla operoivia asunomurtokoplia mutta myös kantasuomalaisia taparikollisia. Näin ollen kerjäämiseen ja irtolaisuuteen liittyy runsaasti piilorikollisuutta, joka työllistää poliisia ja vakuutusyhtiöitä tarpeettomasti.

Arvoisa herra puhemies! Minä vastustan kerjäämistä, mutta en vastusta keräämistä. Keräämisellä ja kerjäämisellä on vissi ero. (Toimi Kankaanniemi: Yhden kirjaimen!) — Aivan oikein.

Minä kannatan edustajan tekemää lakialoitetta ja toivon, että tämä tulee saamaan lainvoiman.

19.02 **Olli Immonen ps:** Arvoisa herra puhemies! Kun aiemmin tällä viikolla astuin junasta Helsingin rautatieasemalle, en ennättänyt ottaa montaakaan askelta, kun vastassani oli useampi vanhempi nainen, puheista päätellen Romaniasta tulleet, käsi ojossa kerjäämässä minulta rahaa. Heidän toimintansa oli erittäin aggressiivista, he astuivat kylmästi eteeni eivätkä meinanneet päästää minua jatkamaan matkaa. Tämä ei ollut suinkaan ensimmäinen kerta, kun törmään tällaiseen ikävään tilanteeseen täällä pääkaupunkiseudulla. No, mietinpä tuossa tilanteessa jälleen kerran sitä, että tämäkö on todella se ensivaikutelma, jonka Helsinki haluaa antaa itsestään kaupungin ulkopuolelta saapuville vieraille — no, tuskinpa tätä kukaan aidosti haluaa.

Arvoisa puhemies! Erilaisten kyselytutkimusten mukaan selvä enemmistö suomalaisista kannattaa kerjäämisen kieltämistä lailla. Tämä kansan mielipide on pysynyt muuttumattomana vuodesta toiseen. Siksi pidänkin todella erikoisena sitä, että tästä kerjäämisongelmasta joudutaan keskustelemaan täällä eduskunnassa vaalikausi toisensa perään, vaikka myös poliittisten päättäjien keskuudessa käsitykseni mukaan vallitsee, muutamia soraääniä lukuun ottamatta, vahva yksimielisyys siitä, että ongelma on saatava ratkaistuksi. On selvää ja täysin ymmärrettävää, että kerjäämisen aiheuttamat ongelmat ja lieveilmiöt sekä päättäjien vitkuttelu asian ratkaisemisessa saavat monet kansalaiset turhautuneiksi ja vihaisiksi.

Sisäministeriö asetti jo vuonna 2010 työryhmän selvittämään kerjäämisen kieltämistä. Työryhmän tehtävänä oli tuolloin selvittää mahdolliset järjestyslakia koskevat lainsäädännölliset muutostarpeet. Työryhmä jätti myöhemmin samana vuonna loppuraportin, ja sen yhteydessä se esitti toimenpidekokonaisuutta, joka sisälsi muun muassa seuraavat konkreettiset esitykset: Kerjääminen julkisella paikalla itseään elättääkseen tulee kieltää järjestyslailla. Rikoslain 17 lukuun tulee lisätä erityinen sääntely, jolla kiellettäisiin kerjäämisen organisointi. Järjestyslakiin tulee myös sisällyttää luvattoman leiriytymisen kielto.

Arvoisa puhemies! Kysynpähän vain, miksi nämä erinomaiset esitykset haluttiin haudata kansioihin eikä niitä koskaan hallitusten toimesta ryhdytty ajamaan eteenpäin. Jokainen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 99/2016 vp

meistä kuitenkin ymmärtää sen, mistä tässä kerjäämisilmiössä todellisuudessa on kyse: Ulkomailta Suomeen saapuneiden kerjäläisten harjoittama kerjääminen on rikollisjärjestöjen organisoimaa toimintaa. Rikollisjärjestöt lainaavat esimerkiksi Bulgarian ja Romanian romaneille korkeakorkoista matkarahaa, mikä pakottaa heidät muun muassa katusoittajiksi, kerjäläisiksi, taskuvarkaiksi ja prostituoiduiksi. Sisäministeriö on itse todennut aikaisemmin, että näin saadut rahat menevät valtaosin järjestäytyneille rikollisjärjestöille. Kerjäämisen organisoinnissa on hyväksikäytön lisäksi siis selviä järjestäytyneen rikollisuuden ja ihmiskaupan piirteitä.

Arvoisa puhemies! Teimme tämän edustaja Lehdon aiemmin esittelemän lakialoitteen jälleen kerran muun muassa siinä toivossa, että hallitus viimein ryhtyisi asian tiimoilta konkreettisiin toimenpiteisiin. Toivon hartaasti, että tällä kertaa tätä ongelmaa ei lähdetä hautaamaan paperipinojen alle.

19.06 Jari Ronkainen ps: Arvoisa puhemies! Nyt lähetekeskustelussa oleva lakialoite kerjäämisen kieltämiseksi on erittäin kannatettava. Se antaisi poliisille työkalut ennalta ehkäisevästi puuttua kerjäämiseen ennen kuin siitä tulee häiritsevää ja rikollista toimintaa. Tutkimusten ja kyselyiden mukaan valtaosa suomalaisista kokee katukerjäämisen häiritsevänä ja kiusallisena.

Kerjäämisessä on kuitenkin kyse paljon muustakin kuin almujen anelusta henkensä pitimiksi. Suomeen suuntautuva EU:n sisäinen liike kerjäämistarkoituksessa on todettu organisoiduksi, ja sen taustalla on monenlaista rikollisuutta, kuten salakuljetusta, ihmiskauppaa ja omaisuusrikoksia.

Aiemmin tässä kuussa poliisi tyhjensi parinkymmenen ulkomaalaisen romanin leirin pelastuslaitoksen harjoitusalueelta Tampereen Sulkavuorella. Alueelta löytyi varastetuksi epäiltyä tavaraa, ja poliisi otti romanit kiinni epäiltynä omaisuusrikoksista sekä maassa olemisen edellytysten selvittämiseksi. Ryöstösaaliin arvo lasketaan kymmenissätuhansissa euroissa, ja varastettu tavara sisälsi muun muassa tarvikkeita ja työkaluja rakennustyömailta sekä lompakoita ja muuta taskuista vietyä arvotavaraa.

Lakialoite ei ole millään muotoa syrjivä, sillä järjestyslaki kieltäisi kaiken kerjäämisen julkisilla paikoilla. Kerjäämisen salliminen Suomessa ei ole ratkaisu yhdenkään ihmisryhmän köyhyyteen ja syrjintään lähtömaissa. Päinvastoin, se antaa näille maille helpon keinon ulkoistaa omat köyhyyden ja syrjinnän ongelmansa meille. Muun muassa Bulgarian ja Romanian EU:hun liittymisen ehtona oli ihmisoikeuksien parantaminen. Sopii kysyä, mihin tämän ehdon toteuttamisen (Puhemies koputtaa) valvonta on EU:lta jäänyt.

19.08 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Suomalaiseen kulttuuriin ei nyt vaan kuulu kerjääminen, ja sen lisäksi meillä on hyvä sosiaaliturva, jonka johdosta kellekään siihen oikeutetulla ei voi olla tarvetta kerjätä henkensä pitimiksi. Häiritsevyytensä ohella tämän kerjäämisilmiön mukana tulevat jo aiemmin mainitut monet lieveilmiöt rikollisuuksineen ja muine asioineen, ja erityisen käsittämätöntä on muiden EU-maiden kansalaisten kerjääminen Suomessa. Se on taas eräs merkki EU:n epäonnistumisesta, että sinne on otettu mukaan maita, jotka eivät pysty hoitamaan itse ihmisoikeustilannettaan ja sosiaaliturvaansa sellaiseen kuntoon, ettei niiden kansalaisten tarvitse vaeltaa ympäri Eurooppaa kerjäämässä.

Sitä ihmettelen, miten tämän yksinkertaisen asian kuntoonsaaminen tässä eduskunnassa on niin vaikeaa, ettei tätä useassakaan kaudessa pystytä hoitamaan järjestykseen. Se on ky-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 99/2016 vp

seenalaista talon arvovallan kannalta. Niinpä kannatan lakialoitetta ja odotan sen etenevän valmistelussa. Viranomaiset tarvitsevat meiltä keinoja puuttua järjestyshäiriöihin. Meidän tehtävämme on heidän työnsä helpottaminen, ei sen vaikeuttaminen.

19.09 Vesa-Matti Saarakkala ps: Arvoisa herra puhemies! Tässä on käytetty erinomaisia puheenvuoroja, kaikki ovat olleet sellaisia. Olen kanssa sitä mieltä, että tämä aloite pitää viedä maaliin, se pitää viedä tällä hallituskaudella, ja oikeastaan kysymys kuuluukin, että miksi ei, kun kerran allekirjoittajia on kaikista hallituspuolueista mukana, aina ryhmäjohtoa myöten, ainakin perussuomalaisista. Eli kyllä nyt on sitten toimenpiteiden aika.

Tähän liittyy myös se, että kun meillä on haasteita poliisin määrärahojen suhteen, niin meillä täytyy tulla näitä turvallisuutta lisääviä toimenpiteitä, mikäli määrärahakehitys näyttää siltä kuin nyt näyttää. Samoin meillä on sosiaali- ja terveydenhuollossa resurssipulaa, mutta me tiedämme, että kerjäläiset saavat terveydenhuoltopalveluita Suomessa ja myös paperittomat saavat yleisvaarallisiin tartuntatauteihin palveluita. Nämä kerjäläiset tuovat tänne tullessaan paitsi rikollisuutta myös näitä tartuntatauteja. Eli meillä on monenlaisia ilmiöitä, mitä tästä kerjäläisyydestä ja kerjäämisestä seuraa. Kyllä nyt pitää arkijärjen astua kuvaan mukaan, ei pidä saivarrella millään kerjäämisoikeuksilla tässä asiassa, kun me kyllä tunnistamme, mistä tässä ilmiössä on kyse, kuten esimerkiksi edustaja Hongisto tämän hyvin tällä omalla hätkähdyttävällä esimerkillään kuvasi.

Eli kannatan lämpimästi tätä aloitetta ja odotan toimenpiteitä — ja vaadin niitä tältä hallitukselta. Ja ei voi olla niin, että... Vai onko niin, että tämä asia on ikään kuin jäänyt sinne pöytälaatikkoon sen takia, että se on erityisesti perussuomalaisten ajama? Mielestäni nyt perussuomalaisten pitää myös ryhmänä laittaa painetta hallituskumppaneille, (Puhemies koputtaa) että tämä asia etenee.

19.11 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa puhemies! Euroopan unioniin hyväksyttiin 2004 alkaen 10 jäsenmaata, mukana olivat Romania ja Bulgaria. Silloin kun näiden maiden liittymissopimuksia käsiteltiin suuressa valiokunnassa ja sen työvaliokunnassa, olin siellä jäsenenä. Edustaja Soini oli myös. Muistan, kun siellä pyysin, että kutsutaan kuultavaksi entinen Ahvenanmaan kansanedustaja Gunnar Jansson. Hän oli silloin Euroopan neuvoston ihmisoikeustarkkailija, ja hän tuli kertomaan, mikä on tilanne Bulgariassa ja Romaniassa romaniväestön osalta. Se oli järkyttävää kuultavaa, ja silloin me asetuimme sille kannalle, että sellaisia maita, jotka kohtelevat vähemmistöjään sillä tavalla kuin niissä maissa kohdellaan, ei missään tapauksessa voida eikä pidä ottaa Euroopan unioniin. No, näin kuitenkin tapahtui, että nämä maat otettiin mukaan. EU vain kauniisti halusi laajentua nopeasti mutta täysin ohitti ihmisoikeuskysymykset. Näin sitten saatiin tämä ongelma käsiin.

Silloin emme ehkä osanneet arvioida, että kun vapaa liikkuvuus toteutuu, ne köyhät lähtevät sieltä kerjäämään tänne. Mutta näin kuitenkin sitten tapahtui, ja on tänä päivänä äärettömän suuri häpeä Euroopan unionille, että sen alueella eurokansalaisina, EU-kansalaisina, on väestöryhmä, jota kohdellaan eläintäkin huonommin noissa maissa. Näin tapahtui. Se, että nämä tulevat tänne kerjäämään, on sinänsä ymmärrettävää, mutta me emme sitä voi hyväksyä. Ja tällä lakialoitteella pyritään siihen, (Puhemies koputtaa) että se saadaan pysähtymään.

Herra puhemies! Voin tulla jatkamaan pöntöstä — hetkinen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 99/2016 vp

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Edustaja voi jatkaa puheenvuoroaan pöntöstä. (Puhuja siirtyi puhujakorokkeelle)

Arvoisa puhemies! Tällä lakialoitteella, kun toivon mukaan se tulee hyväksytyksi, voidaan lähettää selkeä viesti sekä Euroopan unionille että näille maille, jotka kohtelevat tätä väestöryhmää niin huonosti kuin yhä tänä päivänä tapahtuu. Se on, niin kuin sanoin, häpeä Euroopan unionille, joka puhuu ihmisoikeuksista, tasa-arvosta ja muista kauniista asioista. Nämä eivät toteudu. Tämä viesti on tärkeä. Tähän liittyvät tietysti täällä jo muutoin esillä olleet asiat, esimerkiksi se, että tämän kerjäläistoiminnan taustalla on rikollisuus, suuri rikollisuus, kansainvälinen rikollisuus ja järjestöt. Ja on oletettavaa, että tätä kautta menee varoja huumekauppaan, aseisiin, ehkä terrorismiin ja ihmiskauppaan — kaikkeen siihen, mitä Euroopan unionin pitäisi periaatteittensa mukaisesti vastustaa. Siksi on tärkeää, että todellakin Suomesta menee viesti, että emme voi tällaista hyväksyä. Tärkeää on se, että tämän romaniväestön asemaa siellä parannetaan, ja Euroopan unionin tulisiikin kohdentaa apurahoja tai avustuksia siihen toimintaan, jolla voidaan näin tehdä.

Palaan vielä tuohon ihmisoikeustarkkailija Gunnar Janssonin kertomukseen. Muistan sen hyvin, kun hän kertoi, että noissa maissa romaniväestöllä ei ole asuinpaikkaa. Katsotaan, että kun heillä ei ole kiinteää asuinpaikkaa välttämättä, niin he eivät ole ihmisiä, he eivät saa sosiaaliturvatunnusta ja sitä kautta he ovat koko yhteiskunnan ulkopuolella. Ja Euroopan unionin alueella saattaa edelleen olla satojatuhansia, ehkä miljoonia, ihmisiä, jotka ovat näiden maiden kansalaisia, mutta heitä ei ole tunnustettu ihmisoikeuksien ja ihmisarvon mukaisesti. Tällainen on tämä meidän Euroopan unionimme vielä 2016. On syytä näitä asioita pitää esillä ja pyrkiä parantamaan tilannetta. Yksi tapa on se, että emme hyväksy tätä kerjäämistä tässä muodossa kuin se nyt on. Ja tähän koskee kaikkea kerjäämistä.

19.17 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Lehdon lakialoite kerjäämisen kieltämiseksi yleisellä paikalla on varsin kannatettava. Kerjääminen on aiheuttanut kasvavassa määrin häiriötä viime vuosina, kuten tässä lakialoitteessakin todetaan. Kerjääminen on lisäksi keskittynyt pääosin isoimpiin kaupunkeihin ja niiden keskustoihin, varsinkin Helsinkiin, mutta tältä valitettavalta ilmiöltä eivät ole säästyneet myöskään muut Suomen paikkakunnat.

Kerjäämiseen liittyy usein järjestäytynyttä rikollisuutta, jopa prostituutiota, mitä suomalaiset eivät tietenkään hyväksy. Tämä ongelmahan juontaa juurensa kerjäläisten lähtömaista, ja edustaja Kankaanniemi pitikin äsken erinomaisen puheenvuoron näistä ongelmien taustoista. Valitettavasti tilanne näyttää olevan usein se, että sinänsä hyvää tarkoittavat suomalaiset antavat toisinaan muutaman euron kerjäläisille, joita kohtaan tuntevat — aivan ymmärrettävästi toki — säälin tunteita, mutta kuitenkin tämä johtaa suuressa mittakaavassa tapahtuessaan yhä uusien kerjäläisten saapumiseen maahamme, onhan kerjäläistoiminnan ylläpitäminen erityisesti siitä hyötyvän taustaorganisaation etu. Kerjäämisen ollessa erityisen laajaa voi sitä vastoin esimerkiksi turismi kärsiä, eikä kerjääminen tietenkään tee hyvää muillekaan elinkeinoille, tämä on aivan valitettava tosiasia. Kerjäämiseen liittyvää lainsäädäntöä on jo tiukennettu muualla Euroopassa, ja niin tulee tapahtua Suomessa.

Arvoisa puhemies! Tämä edustaja Lehdon ym. lakialoite on siis erittäin tähdellinen, ja se tulee saada myös osaksi lainsäädäntöämme ja vieläpä mahdollisimman pian.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 99/2016 vp

19.19 Rami Lehto ps: Arvoisa herra puhemies! Jos kerjäämisestä yleisellä paikalla lange-tettaisiin sakkorangaistus, niin se voitaisiin kerätä myös Romaniassa. Jos henkilö poistuisi maastamme sakkoa maksamatta, niin häneltä voidaan siellä kotimaassakin periä sakko jäl-kikäteen. Suomi ja Romania ovat allekirjoittaneet EU:n sakkopuitesopimuksen, ja Suo-messa annettu taloudellinen seuraamus voidaan lähettää täytäntöönpantavaksi toiseen jä-senmaahan, ja täytäntöönpanomaa saa pitää tämän tuoton sitten itsellään. Ja kun tiedetään, että Romaniassa on kerjääminen kiellettyä, niin luulisin, että Romanian valtiokin mieluus-ti ottaisi siitä sakkomaksut itsellensä vastaan. Tämä varmasti vähentäisi romanialaisten kerjäämistä täällä Suomessa, kun he tietäisivät, että kotimaassakin sitten olisi jälkiseuraa-muksia.

19.20 Simon Elo ps: Arvoisa puhemies! Niin kuin tämän lakialoitteen perusteluissa tode-taan, sisäministeriön mukaan viime vuosina kerjääminen on saanut yhä aggressiivisempia piirteitä. Itse kukin meistä on saattanut erityisesti pääkaupunkiseudulla liikkeudessaan tämän myös huomata.

Lisäksi suurin osa rahoista menee järjestäytyneille rikollisjärjestöille, eli esimerkiksi nuoremmat miehet käyttävät sitten näitä vanhempia naisia hyväkseen siltä osin, että pistä-vät heidät täällä kerjäämään ja itse käyvät sitten keräämässä voitot. Tästäkin on näyttöä.

Lisäksi poliisin mukaan vuosittain epäillään tuhansista rikoksista näitä henkilöitä.

Kaikkein tärkein perustelu tässä nähdäkseni on se, että näiden maiden velvollisuus on huolehtia omista kansalaisistaan, erityisesti kun kyseessä ovat EU:n jäsenmaat. Lainaan tässä suhteessa Ben Zyskowiec:ia vuodelta 2010: "Suomessa tapahtuvista taskuvarkauksis-ta aivan ylivoimainen osuus on ulkomaalaisten tekemiä, ja näin ollen joku voisi väittää, että laki syrjii ulkomaalaisia." Koska niinhän tämän kerjäämisen kieltävän lain osalta usein esitetään, että se syrjii ulkomaalaisia, mutta tämä logiikka näin ollen ontuu. Lisäksi lai-naan Ruotsin julkisen hallinnon vastaavaa ministeriä, sosialidemokraatti Ardan Shekara-bia: "Tavoitteena täytyy olla kerjäämisen eliminointi. Se ei ole ratkaisu köyhyyteen. Rat-kaisu syrjintään ja syrjäytymiseen Romaniassa ja Bulgariassa ei ole, eikä koskaan tule ole-maan, se, että meillä on kerjäläisiä Ruotsin kaduilla." Näin sosialidemokraattien ministeri Ruotsissa elokuussa 2016.

Kyllä Euroopassa alkaa olla hyvin vahva konsensus sille, että tällainen kerjääminen pi-tää saada kiellettyä julkisilla paikoilla järjestyslailla, ja siksi kannatan tätä lakialoitetta ja toivon, että hallituspuolueet suhtautuisivat siihen myönteisesti.

19.22 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Itse katselin tuota järjestyslakia, ja tosiaan on — jos löysin oikein tämän lakialoitteen tarkoittaman pykälän — mahdollista puuttua vain tähän häiritsevään kerjäämiseen, ja sehän tietysti edellyttäisi näyttöä, ja pitäisi olla asianomaisia mukana ja asianomistajia mukana. Elikkä se menisi aika hankalaksi. Jos se itse toiminta on jo siinä mielessä kiellettyä, niin viranomaistenkin on paljon helpompi sii-hen puuttua.

On valitettavasti totta, että tässä on myös ihmiskaupan viitteitä juuri tästä syystä, mistä edustaja Elokin puhui, eli sinne toiset ihmiset laitetaan sitten tekemään se kerjäämistyö ja muut valitettavasti saavat sen rahan. Ja se ei todellakaan ole semmoinen arvo, jonka me hy-väksyisimme täällä Suomessa.

Tässä edustaja Kankaanniemi toi hyvin tätä EU-tilannetta esille, ja olen itsekin hyvin hä-milläni siitä, että ylipäätään meillä voi olla EU:ssa maita, joilta ei oikeastaan edellytetä juu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 99/2016 vp

ri mitään, ja me muut yritämme sitten olla tässä mukana kaikin tavoin, ja meitä uhataan kaiken maailman seurantamenettelyillä. Romaniassa on ihmisoikeudet kuten myös — mainitsen eläinrakkaana ihmisenä — eläinten oikeudet aivan surkeassa jamassa, ja en voi ymmärtää, että EU on täysin kyvytön puuttumaan siihen. Kaikkea muuta nyherrystä siellä kylä aina saadaan aikaan satojen virkamiesten joukolla.

Olen iloinen, että allekirjoittajissa on perussuomalaisia ja keskustan ja kokoomuksen edustajia, ja toivonkin siksi, että tämä tosiaan menisi eteenpäin.

Tässä oli useita esimerkkejä siitä kerjäämisestä. Tuossa joka aamu, kun tulee junalla, myydään — en tiedä, keitä he ovat, jotka myyvät — jotakin lehtiä. En oikein tiedä, onko se kerjäämistä vai myymistä, vai mitä se enää on.

Ja hyvä, että edustaja Hongisto toi esille sen, että tässähän ei haluta estää sitä, jos rahankeräämisluvalla kerää rahaa eri tarkoituksiin.

19.24 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! On surullista ja ahdistavaakin nähdä ja todeta, kuinka ihmisen pitää kerjätä elääkseen. Suomessa kerjäläisiä näkyy varsinkin kaupungeissa. He tulevat pääosin Romaniasta ja Bulgariasta. Esiripun takana on rikollisuutta, hyväksikäyttöä, kurjuutta, ja varsinkin Romaniassa, ja Bulgariassakin, vähemmistöjä ja myös eläimiä kohdellaan ala-arvoisesti. Näitä ihmisiä haluaisi auttaa, mutta se ei onnistu ropoja antamalla täällä Suomessa, vaan lähtömaan pitää ottaa vastuu ja kohdella kansalaisiaan ihmisarvoisesti.

Jos kerjäläisten määrä lisääntyy entisestään, se tarkoittaa myös rikollisuuden lisääntymistä, koska kerjäämisen ympärillä ja yhteydessä on enenevässä määrin väärinkäytöksiä. Monet kansalaisemme pelkäävät kerjäämiseen liittyvää rikollisuutta. Siksi kannatan lakialoitetta, jota edustaja Lehto esitti.

19.25 Jari Ronkainen ps: Arvoisa puhemies! Bulgaria ja Romania saavat vuosittain EU:lta yli 2,4 miljardia euroa erilaisia alueellisia tukia. Mielestäni meillä on, niin kauan kuin olemme EU:n jäseniä, täysi oikeus edellyttää näiltä mailta panostuksia ihmisoikeuksien eteen, eivät ne voi jättää vastuuta kansastaan muiden maiden harteille.

Suomen on huolehdittava omien kansalaistensa arjen turvallisuudesta, ja kerjäämisen kieltäminen julkisilla paikoilla on askel siihen suuntaan. Suurista kaupungeista kuulee uutisia siitä, että ihmisille on väkisin tuputettu rihkamaa ja krääsää tai että vanhuksia on ryöstetty romanijoukkien toimesta. Syrjäseuduilla kerjäämisen verukkeella usein etsitään helppoja kohteita ryöstettäväksi. Lappu kaulassa ovelta ovelle kiertävät romanit eivät varmasti ole tulleet polkupyörällä esimerkiksi Romaniasta kotikuntaani Hollolaan, vaan taustalla on suurempaa organisoitua toimintaa.

Kerjäämisen kieltäminen antaa selvän signaalin, ettei tällainen peli Suomessa enää ve-tele. Tällä hetkellä vallassa olevan erittäin loistavan hallituksen on aika toimia tämänkin epäkohdan korjaamiseksi.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Vielä edustaja Lehto.

19.26 Rami Lehto ps: Arvoisa herra puhemies! Kiitän suuresti jokaista lakialoitteen allekirjoittajaa ja kiitän myös täällä salissa lakialoitteen puolestapuhujia, sillä tänään olemme täällä salissa kuulleet monia hyviä puheenvuoroja siitä, miksi lakia pitäisi saada vihdoin muutettua. Ja toivotaan, että tällä vaalikaudella laki saadaan viimein voimaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 99/2016 vp

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan.